

AGRIBUSINESS BULLETIN

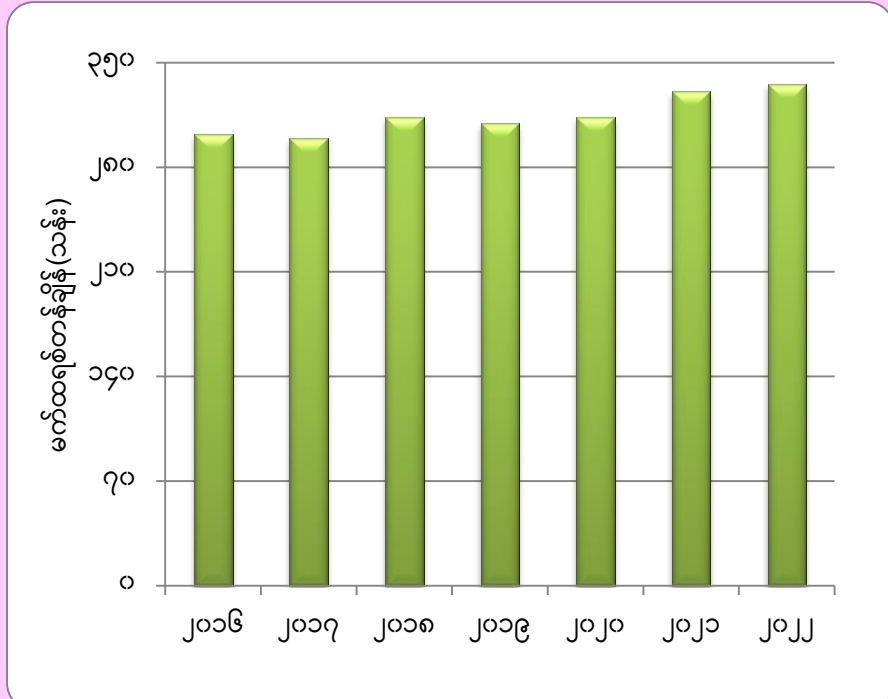
Vol (16), Feb, 2025

ပီလောပီနံ

(က) ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု

၁။ ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၏ မူရင်းဒေသမှာ အာဖရိကအလယ်ပိုင်း၊ မက္ကဆီကိုနှင့် ဘရာဇီးတောင်ပိုင်းတို့ဖြစ်ပြီး ၁၉၅၀ ခုနှစ်မှစတင်၍ အာဖရိကတစ်တိုက်လုံး ကျယ်ပြန့်စွာ စိုက်ပျိုးလာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျာဗားကျွန်း၊ စင်ကာပူနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ပီနန်ကျွန်းမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ပီလောပီနံကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြင့် Cassava (သို့မဟုတ်) Tapioca ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြပြီး သိပ္ပံအမည်မှာ *Manihot Esculenta* ဖြစ်ပါသည်။ ပီလောပီနံသည် အပူပိုင်းဒေသတွင် အရေးအကြီးဆုံး ဥစားသီးနှံဖြစ်ပြီး ကစီဓာတ် အများအပြားပါဝင်သော ဥများသည် လူသန်းပေါင်းများစွာ အတွက် အာဟာရစွမ်းအင်၏ အဓိကအရင်းအမြစ်ဖြစ်သည့်အပြင် ကောက်ပဲသီးနှံများထဲတွင် ကာဗိုဟိုက်ဒရိတ် အများဆုံး ထုတ်လုပ်သော သီးနှံအဖြစ် လူသိများပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) ၏ အဆိုအရ ပီလောပီနံ သည် ဆန်၊ ပြောင်းနှင့် ဂျုံပြီးလျှင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် စတုတ္ထအဆင့် စားသုံးမှုများသည့် သီးနှံဖြစ်ပါသည်။ ဥတွင်သာမကဘဲ အရွက်များမှာလည်း ပရိုတင်းဓာတ်ကြွယ်ဝပြီး စားသုံးနိုင်ပါသည်။ ပီလောပီနံကို လူနှင့် တိရစ္ဆာန်အစားအစာ အဖြစ်သာမက အမျိုးမျိုးသော စက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ စက်မှုထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရာတွင် ပိုမိုအသုံးပြုလာကြပါသည်။

၂။ ပီလောပီနံသည် မိုးခေါင်မှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး အာဟာရဓာတ်နည်းပါးသော မြေများတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းကြောင့် ပြောင်းနှင့် အခြားသီးနှံများ ကောင်းစွာမဖြစ်ထွန်းနိုင်သော ဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး အထွက်နှုန်းမြင့်မားပါသည်။ ပီလောပီနံကို စိုက်ပျိုးသည့်အချိန်မှစ၍ (၆) လအကြာတွင် စတင်ရိတ်သိမ်းနိုင်သော်လည်း လ (၂၀) အထိ မြေကြီးထဲတွင် မရိတ်သိမ်းဘဲ ဆက်လက်ထားရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်ရှိသည့် အချိန်မှသာ ရိတ်သိမ်းခြင်းကို ပြုလုပ်နိုင်သည့် အားသာချက်ရှိပါသည်။ ပီလောပီနံသည် လပေါင်းများစွာ သိုလှောင်နိုင်ပြီး စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်သည့် အချိန်အခါမျိုးတွင် အရန်သီးနှံအဖြစ် စားသုံးရန် အတွက် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် ပီလောပီနံကို အများဆုံးစိုက်ပျိုး၍ သိုလှောင်စားသုံးမှု ရှိကြပါသည်။

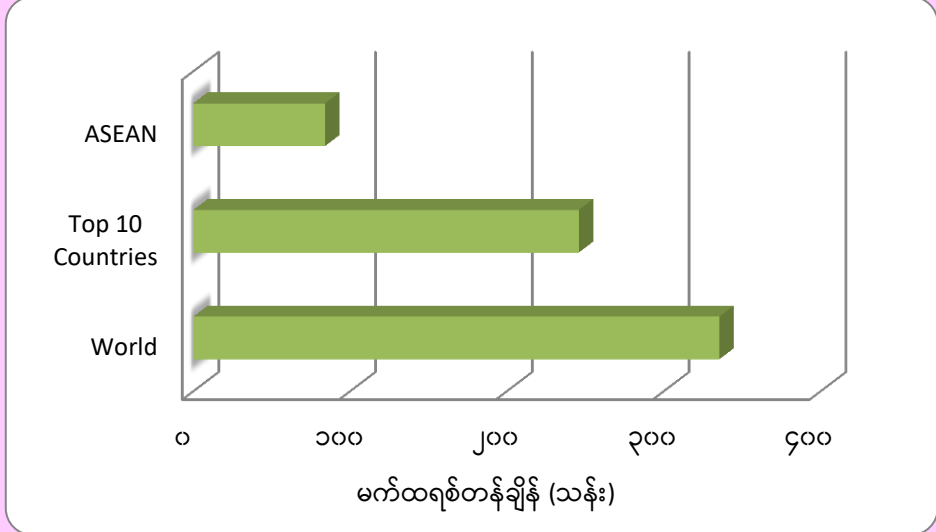
ရင်းမြစ်။ FAO Stat
ပုံ (၁) နှစ်အလိုက် ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ ထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ

၃။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ်အထိ FAO ၏ အချက်အလက်များအရ ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၃၀၁.၉၄) သန်းရှိပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၃၃၅.၄၆) သန်းဖြင့် အများဆုံးထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၂၉၉.၅၃) သန်းဖြင့် အနည်းဆုံး ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှစတင်ကာ နှစ်စဉ်ထုတ်လုပ်မှု ပိုမိုမြင့်တက်လာခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် (၉.၆၄) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် (၁၁.၁) ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီး တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည် (ပုံ-၁)။

၄။ ပီလောပီနံကို တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမိုစိုက်ပျိုးလာခြင်းကြောင့် နှစ်စဉ် ကမ္ဘာ့ရိတ်သိမ်းဧရိယာမှာ သိသိသာသာတိုးမြှင့်လာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံ ရိတ်သိမ်းဧရိယာစုစုပေါင်းမှာ ဟက်တာ (၂၆.၉၂) သန်းသာရှိခဲ့ပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ရိတ်သိမ်းဟက်တာ (၃၂.၃၅) သန်းထိ တိုးမြှင့်လာခြင်းကြောင့် ၂၀၁၆ မှ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ကာလအတွင်း ရိတ်သိမ်းမှုအများဆုံးနှစ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းမှုကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် (၁၈) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင်မူ (၂၀.၁၅) ရာခိုင်နှုန်းထိ ကမ္ဘာ့ ပီလောပီနံ၏ စိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းဧရိယာမှာ တိုးမြှင့်လျက်ရှိပါသည် (ပုံ-၂)။

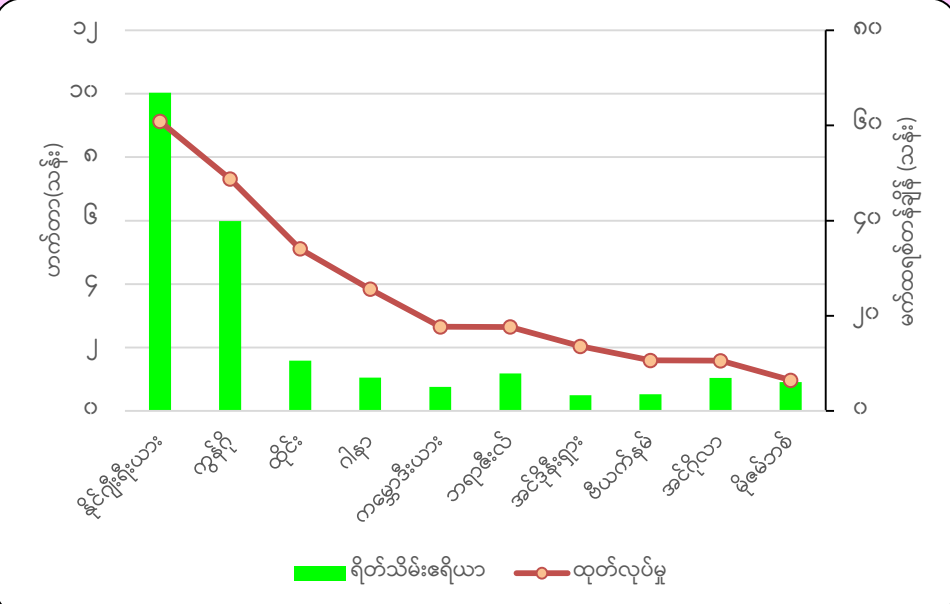
ရင်းမြစ်။ FAO Stat
ပုံ (၂) နှစ်အလိုက် ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ ရိတ်သိမ်းထားရှိမှုအခြေအနေ (FAO Stat)

ရင်းမြစ်။ FAO Stat
ပုံ (၃) ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံထုတ်လုပ်မှုအများဆုံးနိုင်ငံများနှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ ထုတ်လုပ်မှု နှိုင်းယှဉ်ချက်

၅။ ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ ထုတ်လုပ်မှုသည် နှစ်စဉ်တိုးတက်လျက်ရှိပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်း မက်ထရစ်တန်ချိန် (၃၃၅.၄၆) သန်းထိ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်း စုစုပေါင်းထုတ်လုပ်မှု၏ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၂၄၅.၈၃) သန်းဖြင့် (၇၃.၂) ရာခိုင်နှုန်းကို နိုင်ဂျီးရီးယား၊ ကွန်ဂို၊ ထိုင်း၊ ဂါနာ၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဘရာဇီးလ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဂိုလာနှင့် မိုဇမ်ဘစ်နိုင်ငံတို့မှ ထုတ်လုပ်ခဲ့ပြီး စင်ကာပူနိုင်ငံမှလွဲ၍ အာဆီယံနိုင်ငံများမှ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၈၄.၁၃) သန်းဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုတွင် (၃၄.၂၂) ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပါဝင်နိုင်ခဲ့ပါသည် (ပုံ-၃)။

၆။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံအများဆုံး စိုက်ပျိုးသည့်နိုင်ငံမှာ နိုင်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ရိတ်သိမ်းဧရိယာဟက်တာ (၁၀.၀၂) သန်းမှ ထုတ်လုပ်မှုတန်ချိန် (၆၀.၈၃) သန်းဖြင့် ကမ္ဘာ့ရိတ်သိမ်းဧရိယာစုစုပေါင်း၏ (၃၁.၀၁) ရာခိုင်နှုန်းအထိပါဝင်ပြီး ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံထုတ်လုပ်မှု၏ (၁၈.၁၄) ရာခိုင်နှုန်းထိ ပါဝင်နေပါသည်။ ကွန်ဂိုနိုင်ငံသည်လည်း ရိတ်သိမ်းဧရိယာဟက်တာ (၅) သန်းကျော်၊ ထုတ်လုပ်မှု၏ (၁၄.၅၄) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဒုတိယအများဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် ပါဝင်နေပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများမှ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ထုတ်လုပ်မှု၏ (၁၀.၁၆) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တတိယနေရာတွင်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံသည် (၅.၂၈) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ပဉ္စမနေရာတွင်လည်းကောင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့သည် (၄.၀၅) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် (၃.၁၇) ရာခိုင်နှုန်းတို့ဖြင့် သတ္တမနေရာနှင့် အဋ္ဌမနေရာမှလည်းကောင်း ထုတ်လုပ်မှု အများဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် အသီးသီး ရပ်တည်ခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည် (ပုံ-၄)။

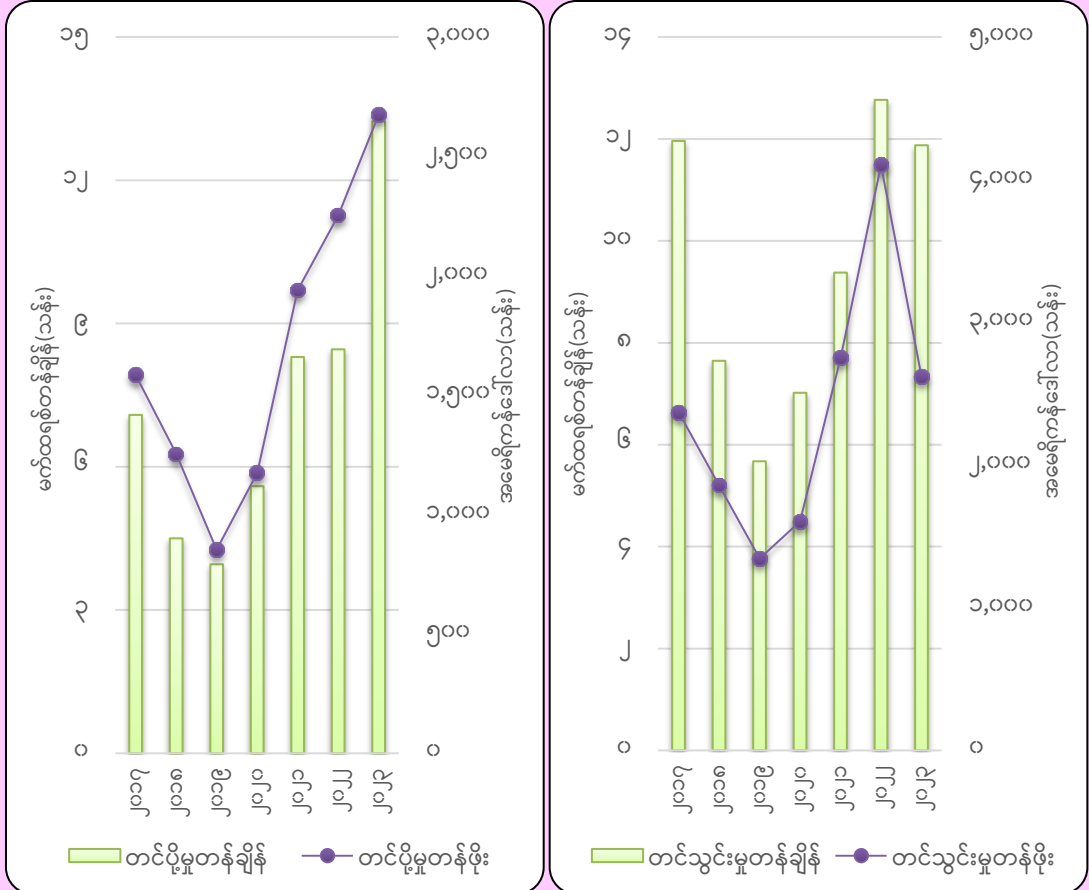
ရင်းမြစ်။ FAO Stat
ပုံ (၄) ၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အများဆုံးနိုင်ငံများ

(ခ) ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံကုန်သွယ်မှုနှင့် ဈေးကွက်အခြေအနေ

၇။ ပီလောပီနံကုန်သွယ်မှုအတွက် သတ်မှတ်ထားသော HS Code မှာ 07141000 ဖြစ်ပြီး ကုန်စည်အမည်ဖော်ပြချက်မှာ Fresh, chilled, frozen or dried roots and tubers of manioc “cassava”, whether or not sliced or in the form of pellets ဖြစ်ပါသည်။ ပုံ (၅) ပါ Trade Map ၏ အချက်အလက်များအရ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ ပီလောပီနံတင်ပို့သည့် နိုင်ငံစုစုပေါင်း (၇၅) နိုင်ငံရှိပြီး တန်ချိန်အားဖြင့် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၁၃.၂၃) သန်း၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၂.၆၇)

ဘီလီယံ တင်ပို့မှုရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၇ မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း အချက်အလက်များအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်သည် တန်ချိန်အားဖြင့် မက်ထရစ် တန်ချိန် (၃.၉၆) သန်း၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၀.၈၅) ဘီလီယံဖြင့် တင်ပို့မှုအနည်းဆုံးနှစ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်သည် ပီလောပီနံတင်ပို့မှု အများဆုံးနှစ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် တင်ပို့မှုတန်ချိန်သည် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၇.၀၈) သန်း သာရှိခဲ့သည့်အတွက် ၂၀၂၃ ခုနှစ်၏ တင်ပို့မှုကို ၂၀၀၇ ခုနှစ် တင်ပို့မှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက (၄၆.၄၇) ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် (၆၆) ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် (၇၀.၁) ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် (၅၄.၇၄) ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် (၃၇.၃) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် (၃၆.၀၉) ရာခိုင်နှုန်းအထိ နှစ်စဉ် တင်ပို့မှုရာခိုင်နှုန်းမှာ မြင့်တက်လျက်ရှိပါသည်။

၈။ တင်သွင်းမှုအနေဖြင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံ တင်သွင်းသည့် နိုင်ငံပေါင်း (၁၁၉) နိုင်ငံမှ တန်ချိန်အားဖြင့် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၁၁.၈၇) သန်း၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန် ဒေါ်လာ (၂.၆၂) ဘီလီယံ ဝယ်ယူတင်သွင်းခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်သည် တင်သွင်းမှုတန်ချိန်အားဖြင့် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၁၂.၇၇) သန်း၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄.၁၀) ဘီလီယံဖြင့် တင်သွင်းမှုအများဆုံးဖြစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်သည် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၅.၆၇) သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁.၃၄) ဘီလီယံဖြင့် တင်သွင်းမှုအနည်းဆုံးနှစ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ပီလောပီနံသည် နှစ်စဉ်တင်ပို့မှုထက် တင်သွင်းမှုတန်ချိန်မှာ ပိုမိုများပြားလျက်ရှိသော်လည်း ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင်မူ တင်သွင်းမှု တန်ချိန်သည် တင်ပို့မှုတန်ချိန်ထက် (၁၀.၂၈) ရာခိုင်နှုန်း လျော့နည်းနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည် (ပုံ-၅)။

ရင်းမြစ်။ TradeMap
ပုံ (၅) နှစ်အလိုက် ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ တင်ပို့၊ တင်သွင်းမှုအခြေအနေ

ဇယား (၁) ၂၀၂၃ ခုနှစ်၏ ပီလောပီနံတင်ပို့မှုအများဆုံး (၁၀) နိုင်ငံ

နိုင်ငံ	တင်ပို့တန်ဖိုး ကန်ဒေါ်လာ(သန်း)	တင်ပို့တန်ချိန် (မက်ထရစ်တန်ချိန် ထောင်ပေါင်း)
ထိုင်း	၁,၁၃၃.၃၀	၄,၄၅၆.၂၂၅
ကမ္ဘောဒီးယား	၇၄၃.၄၉	၅,၇၁၁.၆၁၃
လာအို	၃၃၀.၂၅	၁,၉၉၆.၄၀၅
ဗီယက်နမ်	၂၃၉.၁၃	၈၁၆.၆၉၃
ကော့စတာရီကာ	၁၄၄.၅၃	၁၂၉.၉၁၃
နယ်သာလန်	၁၉.၇၆	၁၂.၄၆၂
မြန်မာ	၁၃.၇၇	၃၆.၈၁၆
အင်ဒိုနီးရှား	၅.၈၉	၃.၈၅၉
အီကွေဒေါ	၄.၈၄	၄.၇၆၈
စပိန်	၄.၁၆	၂.၂၅၉

ရင်းမြစ်။ TradeMap

၉။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံတင်ပို့မှု အများဆုံးနိုင်ငံများမှာ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ ဗီယက်နမ်၊ ကော့စတာရီကာ၊ နယ်သာလန်၊ မြန်မာ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အီကွေဒေါနှင့် စပိန်နိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ တင်ပို့မှုအများဆုံး နိုင်ငံမှာ ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး တင်ပို့မှုအမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁.၁၃) ဘီလီယံ၊ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၄.၄၆) သန်းဖြင့် ကမ္ဘာ့တင်ပို့မှုတန်ဖိုး၏ (၄၂.၃၈) ရာခိုင်နှုန်း ခန့် ရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့တင်ပို့မှု၏ (၆၆) ရာခိုင်နှုန်းခန့် နေရာယူခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံသည် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၅.၇) သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၀.၇၄) ဘီလီယံဖြင့် တင်ပို့မှုတန်ဖိုး၏ (၂၇.၈) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဒုတိယနေရာမှ ရပ်တည်လျက်ရှိပြီး လာအိုနိုင်ငံသည် လည်း ကမ္ဘာ့တင်ပို့မှု၏ (၁၂.၃၅) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် တတိယအများဆုံး တင်ပို့ သည့်နိုင်ငံအဖြစ် ရပ်တည်နေပါသည်။ ကမ္ဘာ့တင်ပို့မှုအများဆုံး (၁၀) နိုင်ငံ၏ တင်ပို့မှုသည် ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံတင်ပို့မှု၏ (၉၈.၇၁) ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရယူ ထားပါသည်။ အဆိုပါနိုင်ငံများတွင် အာဆီယံ (၆) နိုင်ငံပါဝင်ခဲ့ပြီး မြန်မာ နိုင်ငံသည်လည်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၀.၀၁၃) ဘီလီယံဖြင့် တင်ပို့မှုတန်ဖိုး အများဆုံး ကမ္ဘာ့အဆင့် (၇) နေရာတွင် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည် (ဇယား-၁)။ နောက်ဆက်တွဲ(က)

၁၀။ ဇယား (၂) ဖော်ပြပါ Trade Map ၏ ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များအရ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၏ ပီလောပီနံ တင်သွင်းမှုအများဆုံးနိုင်ငံမှာ တရုတ်၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊ အမေရိကန်၊ ကိုရီးယား၊ နယ်သာလန်၊ စပိန်၊ ပြင်သစ်၊ ကနေဒါနှင့် ယူကေနိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် နှစ်စဉ် ပီလောပီနံအများဆုံးတင်သွင်းသည့် နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၅.၆) သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁.၅၅) ဘီလီယံခန့် ဝယ်ယူတင်သွင်းကာ ကမ္ဘာ့စုစုပေါင်းတင်သွင်းမှု၏ (၅၉) ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရှိပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့သည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ (၀.၅၅) ဘီလီယံနှင့် (၀.၂၁) ဘီလီယံခန့် ဝယ်ယူတင်သွင်းခဲ့ကြပြီး ကမ္ဘာ့စုစုပေါင်း တင်သွင်းမှု၏ (၂၁) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် (၈) ရာခိုင်နှုန်းခန့် အသီးသီးရှိခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့တင်သွင်းမှုအများဆုံးနိုင်ငံ အဆင့် (၂) နှင့် အဆင့် (၃) တို့တွင် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။

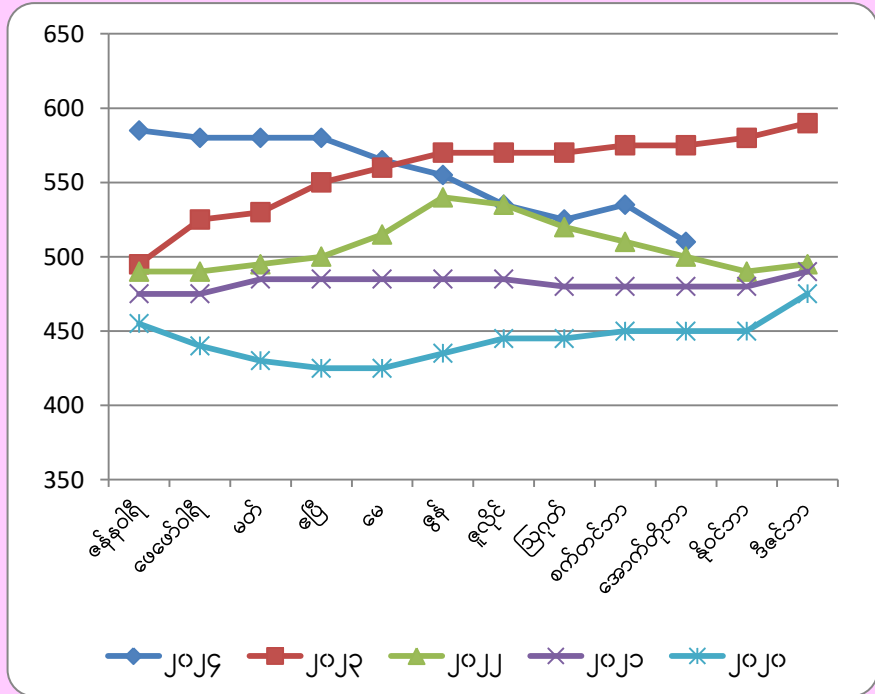
ဇယား (၂) ၂၀၂၃ ခုနှစ်၏ ပီလောပီနံတင်သွင်းမှုအများဆုံး (၁၀) နိုင်ငံ

နိုင်ငံ	တင်သွင်းတန်ဖိုး ကန်ဒေါ်လာ (သန်း)	တင်သွင်းတန်ချိန် (မက်ထရစ်တန်ချိန် ထောင်ပေါင်း)
တရုတ်	၁,၅၅၁.၃၈	၅,၆၀၈.၃၂
ထိုင်း	၅၅၂.၄၄	၄,၀၂၈.၁၂
ဗီယက်နမ်	၂၁၂.၀၈	၁,၈၃၄.၈၂
အမေရိကန်	၁၃၄.၂၅	၉၉.၁၇
ကိုရီးယား	၆၃.၆၅	၁၈၄.၂၇
နယ်သာလန်	၂၁.၂၈	၁၅.၁၇
စပိန်	၁၆.၁၅	၁၂.၅၉
ပြင်သစ်	၁၄.၈၁	၉.၅၂
ကနေဒါ	၈.၄၃	၆.၇၄
ယူကေ	၆.၈၂	၅.၅၅

ရင်းမြစ်။ TradeMap

၁၁။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ပီလောပီနံ (၁) တန် ဈေးနှုန်းမှာ

ဇန်နဝါရီလတွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၅၈၅) ဒေါ်လာ အထိရှိခဲ့ပြီး မေလမှစတင်၍ (၅၆၅) ဒေါ်လာသို့ ကျဆင်းခဲ့ပြီး အောက်တိုဘာလတွင်မူ (၅၁၀) ဒေါ်လာအထိ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ဈေးနှုန်းအမြင့်ဆုံးရရှိခဲ့ပြီး တစ်တန်လျှင် (၅၉၀) ဒေါ်လာအထိ မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံပေါက်ဈေးမှာ ဇန်နဝါရီလတွင် တစ်တန်လျှင် (၄၅၅) ဒေါ်လာသာ ရရှိခဲ့သဖြင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါ က (၈.၇) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် (၂၈.၅၇) ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာပါသည်။ ပီလောပီနံ သည် ၂၀၂၀၊ ၂၀၂၁၊ ၂၀၂၂ နှင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်များ၌ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာနှင့် ဒီဇင်ဘာလများတွင် ဈေးနှုန်းအများဆုံး ရရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ဈေးနှုန်းမှာ ဆက်တိုက်ကျဆင်းလျက်ရှိပါသည် (ပုံ-၆)။

ရင်းမြစ်။ Thai Tapioca Starch Association
ပုံ (၆) ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်အထိ ပီလောပီနံဈေးနှုန်း ရရှိမှု

(ဂ) ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ ဈေးကွက်အလားအလာ

၁၂။ တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ပီလောပီနံထုတ်လုပ်သည့်ဈေးကွက်သည် ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် တန်ချိန် (၃၁၉.၉) သန်း အထိ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ IMARC Group မှ ခန့်မှန်းချက်အရ ပီလောပီနံဈေးကွက်သည် ၂၀၃၂ ခုနှစ်တွင် တန်ချိန် (၃၆၉.၇) သန်း အထိရောက်ရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ထားကြပါသည်။ ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုး (Market Value) လေ့လာသုံးသပ်ချက်အရ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄.၃၂) ဘီလီယံကျော်ရှိခဲ့ပြီး ယခု ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄.၆၁) ဘီလီယံသို့ ရောက်ရှိခဲ့သဖြင့် နှစ်စဉ်ဈေးကွက်တန်ဖိုး (၆.၈၄) ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာနိုင်ပြီး ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၆.၈၇) ဘီလီယံထိရောက်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားကြပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် လူဦးရေတိုးမြှင့်လာခြင်းနှင့် အစားအသောက် စားသုံးမှု၊ ကြိုက်နှစ်သက်မှုပုံစံ ပြောင်းလဲလာခြင်း၊ ကစီဓာတ်ကင်းစင်သော သီးနှံဝယ်လိုအားများလာခြင်းတို့သည် ကမ္ဘာ့ ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း ဈေးကွက်ကြီးထွားမှုကို အဓိကတွန်းအားပေးလျက်ရှိပါသည်။ ဇီဝလောင်စာများ၊ ပျက်စီးချေဖျက်ရန်လွယ်သော ပလတ်စတစ်များနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာများကဲ့သို့ စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ပီလောပီနံကို တိုးချဲ့အသုံးချမှု များလာခြင်းကြောင့် ပီလောပီနံဈေးကွက်သည် နှစ်စဉ်မြင့်တက်လာနိုင်ဖွယ်ရှိပြီး ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်ရန်အတွက် အလားအလာ ကောင်းများအဖြစ် တည်ရှိနေပါသည်။

(ဃ) အာဆီယံနိုင်ငံအချို့၏ ပီလောဝီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် တင်ပို့မှုအခြေအနေ

၁၃။ Procurement Resource ၏ ဆောင်းပါးအရ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေ ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးဦးစီးဌာန (The Commerce Ministry's General Department of Trade Promotion) နှင့် ကွမ်ရှီးဒေသ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဦးစီးဌာန (Guangxi region's Department of Commerce) တို့အကြား ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရေးဆိုင်ရာ နားလည်မှုစာချုပ်လွှာအရ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံမှ ပီလောဝီနံတန်ချိန် (၄၀၀,၀၀၀) ကို ကွမ်ရှီးကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသသို့ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ မတ်လထိ တင်ပို့ခွင့်ရရှိခြင်းကြောင့် ပီလောဝီနံကို နိုင်ငံအဝှမ်း ပိုမိုစိုက်ပျိုးကြပြီး ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံသည် ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၀.၀၆) သန်းသာ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန် (၅.၇) သန်းဖြင့် ကမ္ဘာ့ပီလောဝီနံတင်ပို့မှုတန်ချိန် အများဆုံးနိုင်ငံဖြစ်လာပါသည်။ ပီလောဝီနံသည် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၏ အရေးအကြီးဆုံး စိုက်ပျိုးရေးစက်မှုသီးနှံဖြစ်၍ အရေးကြီးသော ပို့ကုန်တစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံ၏ တစ်နှစ်တာ GDP (၃) ရာခိုင်နှုန်းမှ (၄) ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပံ့ပိုးမှုရှိကြောင်းသိရှိရပါသည်။

၁၄။ စားသုံးသူရေးရာဦးစီးဌာန၏ ဆောင်းပါးအရ ကမ္ဘောဒီးယားအစိုးရသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ ပီလောဝီနံထွက်ကုန်များ တင်ပို့မှုမြှင့်တင်ရာ၌ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ပြုပြင်ကြိတ်ခွဲမှုနှင့် ထောက်ပံ့မှုတို့တွင် အားထားယုံကြည်ရသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာစေ ရန် ရည်ရွယ်၍ အမျိုးသားပီလောဝီနံမူဝါဒ (၂၀၂၀-၂၀၂၅) ကို တရားဝင်ထုတ်ပြန်ခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၂၄ ခုနှစ် ပထမသုံးလပတ်အတွင်း ကမ္ဘောဒီးယားသည် ပီလောဝီနံအစို တန်ချိန် (၂) သန်းကျော်နှင့် ပီလောဝီနံအခြောက် စုစုပေါင်းတန်ချိန် (၈၆၀,၀၀၀) ကျော် တင်ပို့ခဲ့ပြီး လက်ရှိကာလတွင် ပီလောဝီနံ စိုက်ပျိုးမှုဧရိယာမှာ ဟက်တာ (၇၀၀,၀၀၀) ခန့်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ကမ္ဘော ဒီးယား၏ ပီလောဝီနံဈေးကွက်သည် ဒေသတွင်းစားသုံးမှုထက် ပို့ကုန်အဓိက ဦးစားပေးဖြစ်၍ ထုတ်လုပ်မှု၏ (၂၀) ရာခိုင်နှုန်းမှ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကိုသာ ပြည်တွင်း၌စားသုံးမှုရှိပြီး ကျန်ရှိသောပမာဏအား ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့သို့ အဓိက တင်ပို့ လျက်ရှိပါကြောင်း၊ နှစ်စဉ်ပီလောဝီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုမှာ တန်ချိန် (၁၀) သန်းကျော်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ကမ္ဘောဒီးယား နိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့မှုမြှင့်တင်ရန်အတွက် ကမ္ဘောဒီးယား-တရုတ် ပီလောဝီနံမဟာမိတ်အသင်း (CCCAA) ကို ၂၀-၆-၂၀၂၄ နေ့ရက်တွင် တရားဝင်တည်ထောင်ခဲ့၍ ပီလောဝီနံနယ်ပယ်ရှိ တရုတ်နှင့် ကမ္ဘောဒီးယားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ချိတ်ဆက်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံဘက်မှ ကမ္ဘောဒီးယားလယ်သမားများအား အခြားနိုင်ငံများနှင့်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စေရန် စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းနည်းစနစ်များ ကူညီပံ့ပိုးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်းကို လည်း သိရှိရပါသည်။

၁၅။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ပီလောဝီနံ အဓိကတင်ပို့သည့်နိုင်ငံမှာ တရုတ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး တရုတ်အစိုးရမှ တိရစ္ဆာန်အစားအစာအတွက် ပီလောဝီနံအစား ပြောင်းကို ပြောင်းလဲအသုံးပြုရမည်ဟု ညွှန်ကြားထားခြင်းကြောင့် ပီလောဝီနံဝယ်လိုအားကျဆင်းလာပြီး ဈေးကောင်းရသော စပါးကို ပိုမိုစိုက်ပျိုးလာခြင်းကြောင့် ယခင်နှစ်များထက် တင်ပို့မှုလျော့နည်းလာခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိရ ပါသည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ထုတ်လုပ်မှုသည် မိုးခေါင်ရေရှားမှု အခြေအနေကြောင့် အထွက်နှုန်းထိခိုက်ခဲ့ပြီး အချို့ တောင်သူလယ်သမားများသည် ပီလောဝီနံအစား ကြံနှင့် ပြောင်းသီးနှံကို ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကြောင့် ပီလောဝီနံအထွက် လျော့ကျခဲ့ပြီး ပြည်ပသို့တင်ပို့မှုလည်း လျော့နည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ပီလောဝီနံတင်ပို့သည့် နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ပီလောဝီနံထွက်ကုန်များကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ အဓိကတင်ပို့မှုရှိပြီး တင်ပို့မှုစုစုပေါင်း၏ (၆၅) ရာခိုင်နှုန်းကို တရုတ်နိုင်ငံသို့လည်ကောင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ (၇) ရာခိုင်နှုန်း၊ အင်ဒိုနီးရှားသို့ (၅) ရာခိုင်နှုန်း၊ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသို့ (၃) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အခြားသောနိုင်ငံများသို့ (၂၀) ရာခိုင်နှုန်း တင်ပို့မှုရှိပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ် ပထမသုံးလပတ်အတွင်း ပီလောဝီနံထွက်ရှိမှု ကျဆင်းခဲ့သဖြင့် ပီလောဝီနံ ထုတ်ကုန်တင်ပို့နိုင်မှုသည် (၁၆.၄) ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ် တွင် ပီလောဝီနံနှင့် ပီလောဝီနံထုတ်ကုန် (၂၆.၉) သန်း ထွက်ရှိရန် လျာထားခဲ့သော်လည်း ပီလောဝီနံ ပိုးမွှားကျရောက်မှုနှင့်

မိုးခေါင်မှုတို့ကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုမှာ (၁၂.၂) ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ပြီး ပီလောပီနံနှင့် ပီလောပီနံထုတ်ကုန် တင်ပို့နိုင်မှုသည်လည်း (၁၆.၄) ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းခဲ့ကြောင်း မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှုနှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၏ ဆောင်းပါးအရ သိရှိရပါသည်။

၁၆။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုခဲ့သည့် ပီလောပီနံလုပ်ငန်း ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းအရ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်၌ ပီလောပီနံ စိုက်ဧရိယာ၏ (၅၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကိုလည်းကောင်း၊ ၂၀၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပီလောပီနံ စိုက်ဧရိယာ၏ (၇၀) ရာခိုင်နှုန်းမှ (၈၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကိုလည်းကောင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့သော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပီလောပီနံထုတ်လုပ်မှုအနေဖြင့် တန်ချိန် (၁၁.၅) သန်းမှ (၁၂.၅) သန်းအထိ၊ ပီလောပီနံတင်ပို့မှုအနေဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၂) ဘီလီယံထိရရှိရန် ရည်မှန်းထားပြီး ၂၀၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပီလောပီနံတင်ပို့မှုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၂.၃) ဘီလီယံမှ (၂.၅) ဘီလီယံထိ ရရှိနိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားကြောင်း သိရှိရပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံမှ ပီလောပီနံများကို အများဆုံးဝယ်ယူတင်သွင်းလျက်ရှိပြီး စုစုပေါင်း ပီလောပီနံ ပို့ကုန်ပမာဏ၏ (၉၄.၂) ရာခိုင်နှုန်းခန့် တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။ ပီလောပီနံသည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်များအနက် ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံတင်ပို့မှုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁.၃) ဘီလီယံဝင်ငွေရရှိခဲ့ပြီး ၂၀၂၄ ခုနှစ် ပထမသုံးလပတ်ကာလအတွင်း ပီလောပီနံ (၉၄၄.၉၃) တန် တင်ပို့ခဲ့ပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄၃၀.၄၄) သန်းအထိ ဝင်ငွေရရှိခဲ့ကြောင်း စားသုံးသူရေးရာဦးစီးဌာန၏ ဆောင်းပါးအရ သိရှိရပါသည်။

(င) ပီလောပီနံ သုံးစွဲမှုပုံစံနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများ

၁၇။ ပီလောပီနံဥများကို တူးဖော်ပြီးချိန် နှစ်ရက်အတွင်း ဓားဖြင့်ခြစ်၍ အခွံခွာပြီး အခွံခွာပြီးဥအတောင့်များကို ရေသန့်ဖြင့်ဆေးကာ စက်ဖြင့်ကြိတ်ရပါသည်။ ကြိတ်၍ရလာသော ကြိတ်ဖတ်များအား ဆန်ခါတင်ကာ ရေပျော်၍ ကော်စေးအရည် ညှစ်ထုတ်ပြီး ရရှိလာသော ကော်စေးရည်များကို ရေကန်တွင် (၄-၅) နာရီခန့် အနည်ထိုင်စေကာ အပေါ်ရေကြည်များ ဖောက်ထုတ်၍ ပီလောပီနံအနှစ် (ကစီ) များကို ရယူပါသည်။ ပီလောပီနံအနှစ် (ကစီ) များအား ချေမွပြီး ဖျာများဖြင့် ခြောက်သွေ့ရန် နေလှန်းကြပြီး အခြောက်ခံပြီးသော ပီလောပီနံများကို စက်ဖြင့်ကြိတ်ကာ ရောင်းတမ်းဝင် ပီလောပီနံအမှုန့်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန၏ စီးပွားရေးသတင်း

ဂျာနယ်အရ ပီလောပီနံအတောင့် ပိဿာ (၁၀၀) ကြိတ်လျှင် အမှုန့် (၂၈) ပိဿာမှ ပိဿာ (၃၀) ထိရရှိပြီး ပီလောပီနံဥများကို ရေဖြင့်ဆေးကြောပြီး ဓားဖြင့် တစ်လက်မအရွယ် အကွင်းလိုက်လှီး၍ နေဖြင့်အခြောက်လှန်းပြီး ပီလောပီနံကွင်းခြောက် ပြုလုပ်၍လည်း ထုတ်လုပ်ရောင်းချလျက်ရှိကြောင်းသိရှိရပါသည်။ ပီလောပီနံအနှစ် (ကစီ) ဓာတ်များထုတ်ယူပြီး ကျန်ရှိသည့် ပီလောပီနံစစ်ဖတ်များကို လက်တစ်ဆုပ်စာ ကလောအလုံးများပြုလုပ်ပြီး အခြောက်လှန်းကာ စက်ဖြင့်ကြိတ်ပြီး ဖွဲနုနှင့်ရော၍ တိရစ္ဆာန်အစာအဖြစ် အသုံးပြုပြီး ထင်းအစားထိုးလောင်စာအဖြစ်လည်း အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ ပီလောပီနံဥအစိမ်း (၁၀၀) ဂရမ်တွင် ရေဓာတ် (၆၀) ဂရမ်၊ ကာဗိုဟိုက်ဒရိတ် (၃၈) ဂရမ်၊ ပရိုတင်း (၁) ဂရမ်ပါရှိပြီး အဆီဓာတ်အနည်းငယ်သာ ပါဝင်မှုရှိပြီး အသားဓာတ်၊ အမျှင်ဓာတ်၊ ဗီတာမင်စီဓာတ်တို့လည်း ပါဝင်မှုရှိပါသည်။ အနောက် အာဖရိကနိုင်ငံများဖြစ်ကြသော နိုင်ဂျီးရီးယား၊ ဂါနာ၊ ဘီနင် စသည့်နိုင်ငံများ၊ အာရှတိုက်နှင့် တောင်အာဖရိကတိုက် ဒေသတစ်ချို့တွင် နေထိုင်ကြသူများအတွက် ပီလောပီနံသည် နေ့စဉ်စားသုံးသည့် အခြေခံစားသောက်ကုန်ဖြစ်ပြီး ပီလောပီနံပင်၏ အရွက်နှင့်ဥများအား တိုက်ရိုက်စားသုံးပြီး အရွက်၊ ပင်စည်နှင့် ဥတို့အား တိရစ္ဆာန်အစာပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုကြပါသည်။

၁၈။ ပီလောပီနံ စားသောက်ကုန်များဖြစ်ကြသော ဂလူးကိုစ်သကြား၊ အချိုမှုန့် ၊ ကော်မှုန့်၊ သာကူစေ့ ၊ ခေါက်ဆွဲ၊ ကြာဆံ၊ မုန့်အမျိုးမျိုးဖြစ်သည့် ပေါင်မုန့်၊ ကိတ်မုန့်နှင့် ဘီစကစ်မုန့်များ၊ နို့မှုန့်အစားထိုးပစ္စည်းများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဖျော်ယမကာ အဖြစ် အရက်၊ ဘီယာနှင့် အချိုရည်မျိုးစုံ ပြုလုပ်ရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုကြပါသည်။ သွေးတိုး၊ ဆီးချို၊ ကင်ဆာနှင့် အူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါကာကွယ်ဆေးများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများအဖြစ် စက္ကူ၊ ချည်မျှင်၊ ကတ္တူ၊ စက္ကူပုံး၊ မီးသွေး၊ တိတ်၊ လေသေနတ်ကျည်ဆန်နှင့် အလှကုန်ပစ္စည်းများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ နွား၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ သိုး၊ ငါး စသည့် တိရိစ္ဆာန်စားအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ယခုအခါ နိုင်ငံတော်တော်များတွင် ပီလောပီနံအား အီသနောအရက်ပျံထုတ်လုပ်ကာ ဇီဝလောင်စာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အထပ်သားနှင့် စက္ကူစသည့် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်းကောင်း မျိုးစုံအသုံးပြုနိုင်သည့် စက်မှုကုန်ကြမ်း သီးနှံအဖြစ် အသုံးပြုကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပီလောပီနံတွင် ပါရှိသော Starch အား သီးသန့်ထုတ်ယူပြီး ကော်မှုန့်ပြုလုပ်ကာ တံဆိပ်ကပ်ကော်၊ အဝတ်အထည်များတွင် အသုံးပြုသော ကော်ပြုလုပ်ရာတွင်လည်း အသုံးပြုပါသည်။

၁၉။ ပီလောပီနံသည် အာဟာရမျှတစွာဖြင့် ကိုယ်အလေးချိန်တိုးစေခြင်း၊ ဖောလစ်အက်ဆစ် အပါအဝင် ဗီတာမင် B အုပ်စု ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ပီလောပီနံစားသုံးခြင်းအားဖြင့် မွေးရာပါ ချို့ယွင်းချက်မဖြစ်စေခြင်း၊ အမျှင်ဓာတ်ကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်ခြင်းကြောင့် အစာခြေစနစ်ကို ကောင်းမွန်စေပြီး ဝမ်းမှန်စေခြင်း၊ လေပွခြင်း၊ အစာအိမ်နာမဖြစ်ရန် ကူညီပေးခြင်း၊ သွေးကြောနံရံများမှ အဆီများကိုဖယ်ရှားပေးပြီး သွေးစီးဆင်းမှုကောင်းစေပြီး နှလုံးကျန်းမာစေ၍ ရုတ်တရက်နှလုံးရပ်ခြင်းနှင့် လေဖြတ်ခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရန် ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ပရိုတင်းဓာတ်ပြည့်ဝစွာပါဝင်သောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ကောင်းမွန်စေရန် ထောက်ပံ့ပေး၍ ကြွက်သားများကို ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားစေသည့်အပြင် အနာကျက်မြန်စေရန်လည်း ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ ဗီတာမင် K ၊ ကယ်လ်ဆီယမ်၊ သံဓာတ်များ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်နေခြင်းကြောင့် အရိုးများသန်မာစေပြီး အယ်ဇိုင်းမား မဖြစ်စေရန်အတွက်လည်း အထောက်အကူပေးပါသည်။ သွေးပေါင်ချိန်ကို အကောင်းဆုံး ထိန်းညှိပေးနိုင်ပြီး နှလုံးသွေးကြောစနစ်ကို ကျန်းမာစေကြောင်း ဟဲလိုဆရာဝင် ဝက်ဆိုဒ်၏ ဖော်ပြချက်အရ သိရှိရပါသည်။

၂၀။ ပီလောပီနံသည် ဂျုံ၊ ဆန်၊ ပြောင်း၊ ပဲမျိုးစုံသီးနှံနောက်တွင် စားသုံးမှုများ၍ အာဟာရပြည့်ဝသောအစားအစာ ဖြစ်သော်လည်း လူတချို့အတွက် မူးဝေ၊ အော့အန်၊ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်သော လက္ခဏာများရစေနိုင်ပါသည်။ ပီလောပီနံ စားပြီးနောက် ပျမ်းမျှအချိန် လေးနာရီအကြာတွင် မူးဝေခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း၊ သတိလစ်ခြင်းတို့သည် ပီလောပီနံတောက်သော လက္ခဏာများ ဖြစ်စေတတ်ပါသည်။ ပီလောပီနံတွင် ဆိုင်ယာနိုက်ခေါ် အဆိပ်ဒြပ်ပေါင်းတစ်မျိုးပါရှိသဖြင့် ပီလောပီနံအား ချက်ပြုတ်စားသုံးသည့်အခါ ဆိုက်ယာနိုက်အဆိပ်များ လျော့ပါးသွားစေရန် ရေထဲတွင် ၁၈ နာရီမှ ၂၄ နာရီခန့် စိမ်ထားပြီးမှ ချက်ပြုတ်စားသုံးခြင်းဖြင့် ဘေးကင်းစွာ စားသုံးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုက်ယာနိုက်ဒြပ်ပေါင်းပါရှိသော ပီလောပီနံအား စားသုံးမိပါက အဆိပ်အတောက်ဖြစ်သည့် ဝေဒနာခံစားလာရတတ်ပြီး လွန်ကဲပါက ၁ နာရီမှ ၂ နာရီအတွင်း အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်ပါသည်။ ပီလောပီနံကို သပြေသီး၊ ဒန့်သလွန်သီးနှင့် အချဉ်ဓာတ်အရသာရှိသော အသီးများနှင့် စားသုံးမိပါက အော့အန်၍ အဆိပ်အတောက် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်။ အဆိပ်အတောက်များလျော့နည်းစေရန် ပီလောပီနံကို ပွက်ပွက်ဆူအောင် ၁၀ မိနစ်ခန့်ပြုတ်လျှင် ပါဝင်သော ဆိုက်ယာနိုက်အဆိပ်ကို (၅၀) ရာခိုင်နှုန်းမှ (၇၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့် လျော့ကျစေနိုင်ပါသည်။ ပီလောပီနံတွင် အချိုနှင့်အခါးဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြီး အခါးမျိုးသည် အချိုမျိုးထက် ဆိုက်ယာနိုက်အဆိပ်ပါဝင်မှု နှစ်ဆပိုများကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ပီလောပီနံအားနေ့စဉ်စားသုံးသောဒေသများတွင် လည်ပင်းကြီးရောဂါဖြစ်ခြင်း၊ ကြွက်သားနှင့် အာရုံကြောထိခိုက်ခြင်း၊ ဦးနှောက် ဖွံ့ဖြိုးမှု နှေးကွေးခြင်းစသည့် ရောဂါများဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

(စ) မြန်မာ့ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု

၂၁။ ပီလောပီနံကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒေသအခေါ်အားဖြင့် ကလောပင်၊ ကလောဥ၊ ကလောမှုန့်ဟု ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ပီနံကျွန်းမှ ရောက်ရှိလာသည်ဟု မှတ်တမ်းများအရ သိရှိရပြီး မြန်မာများမှ ပီနံကျွန်းကို ပီလောပီနံကျွန်းဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသဖြင့် ပီလောပီနံကျွန်းမှ ဝင်ရောက်လာသောကြောင့် ပီလောပီနံဟု အမည်တွင်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ပီလောပီနံကို မိုးရေချိန် ၃၀ လက်မ မှ ၁၂၀ လက်မအတွင်းနှင့် အပူချိန် ၂၅ မှ ၃၂ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အတွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး မြေချဉ်ငံကိန်း ၄.၅ မှ ၆.၅ အတွင်း စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းပါသည်။ အရိပ်မကျရောက်၍ ရေစီးရေလာကောင်းမွန်သည့် သဲဆန်သောနုန်းမြေတွင်

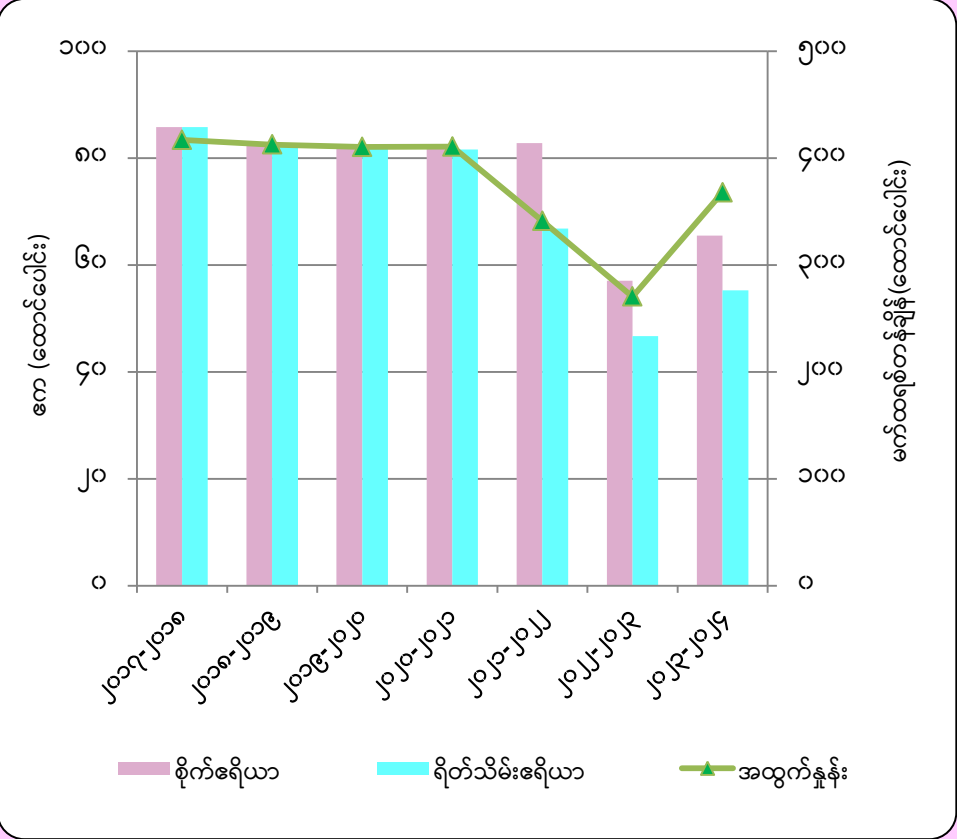
ပိုမိုဖြစ်ထွန်း၍ အရိပ်ကျသောနေရာတွင် စိုက်ပျိုးပါက အထွက်နှုန်း (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းထိ ကျဆင်းနိုင်ပြီး ဥကြီးထွားချိန်တွင် အပူချိန်နှင့် အလင်းရောင် ကောင်းစွာရရှိရန်လိုအပ်ပြီး ရေဝပ်ခြင်းမရှိရန် အထူးဂရုပြုရပါသည်။ ပီလောပီနံကို ယခင်က မိရိုးဖလာစနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးခဲ့သော်လည်း ယခုအခါတွင် စိုက်ဘောင်စနစ်ဖြင့် ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အထွက်နှုန်းတိုးတက်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ အမြင့် ၂ ပေ ၊ အကျယ် ၃ ပေ စိုက်ဘောင်များပြုလုပ်၍ မြေခံအဖြစ် ကြက်ချေး ထည့်သွင်းကာ ၆-၈ လက်မအရွယ် မျိုးကိုင်းများကို ၄၅ ဒီဂရီစောင်းလျက် တစ်ပင်နှင့်တစ်ပင် ၃ ပေခြားပြီး နှစ်တန်းသွား မျက်စောင်းထိုးအနေအထားဖြင့် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ပီလောပီနံဥများကို ၆ လမှ စတင်၍ တူးဖော်နိုင်ပြီး ၁၅ လကျော်မှတူးဖော်လျှင် ကုန်ချောအထွက်နှုန်း ကျဆင်းနိုင်ပြီး မျိုးကိုင်းအဖြစ် ထုတ်လုပ်မည်ဆိုပါက ၁၀ လကျော်မှသာ ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး ၁၅ လ ကျော်မှ ထုတ်လုပ်လျှင်မူ အပင်ပေါက်ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းနိုင်ပါသည်။ ပီလောပီနံ စိုက်ဘောင်များအပေါ် တစ်ရာသီခံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး နေကြာ၊ ပြောင်းစသော သီးနှံများကို ကြားသိန်အဖြစ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။ ကော်ဖီပင်ငယ်စဉ်အခါတွင် အရိပ်ရကြားသီးနှံအဖြစ်လည်း စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် ဈေးကွက်မရရှိသေးပါက ဆုံးရှုံးမှုမရှိပဲ လအတော်ကြာ ဆက်လက်ထားရှိနိုင်ပါသည်။ ရောဂါနှင့်ပိုးမွှားဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိ၍ ဓာတုဆေးဝါးများသုံးစွဲရန် မလိုအပ်ခြင်းကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုနည်းစေသော သီးနှံဖြစ်ပါသည်။

၂၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပီလောပီနံကို အများအပြားစတင်စိုက်ပျိုး၍ စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်မှုကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဒေသမှာ တနင်္သာရီတိုင်း၊ တနင်္သာရီမြို့နယ်၊ တကူကျေးရွာအုပ်စု၊ ညောင်ပင်ကွင်းကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မော်တုံးကျေးရွာအုပ်စုတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျေးရွာများတွင် ၁၉၄၆-၁၉၄၇ ခုနှစ်မှစ၍ စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးကာ ကော်မှုန့်ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံငယ်လေးများ တည်ထောင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်သည် ပီလောပီနံစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုအများဆုံးနှစ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ပီလောပီနံစိုက်ဧရိယာ (၈၅,၇၇၄) ဧက၊ ရိတ်သိမ်းဧရိယာ (၈၅,၇၅၄) ဧကမှ ပီလောပီနံ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၀.၄၂) သန်းအထိ ထွက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ဘဏ္ဍာနှစ်သည် ပီလောပီနံ စိုက်ဧရိယာ (၈၂,၇၆၃) ဧကဖြင့် ဒုတိယအများဆုံး စိုက်ပျိုးသည့်နှစ်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ရိတ်သိမ်းဧရိယာမှာ (၆၆,၈၁၃) ဧကသာ ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် ပီလောပီနံ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၀.၃၄) သန်းသာ ရရှိခဲ့ပြီး ထုတ်လုပ်မှုကျဆင်းခဲ့ပါသည်။

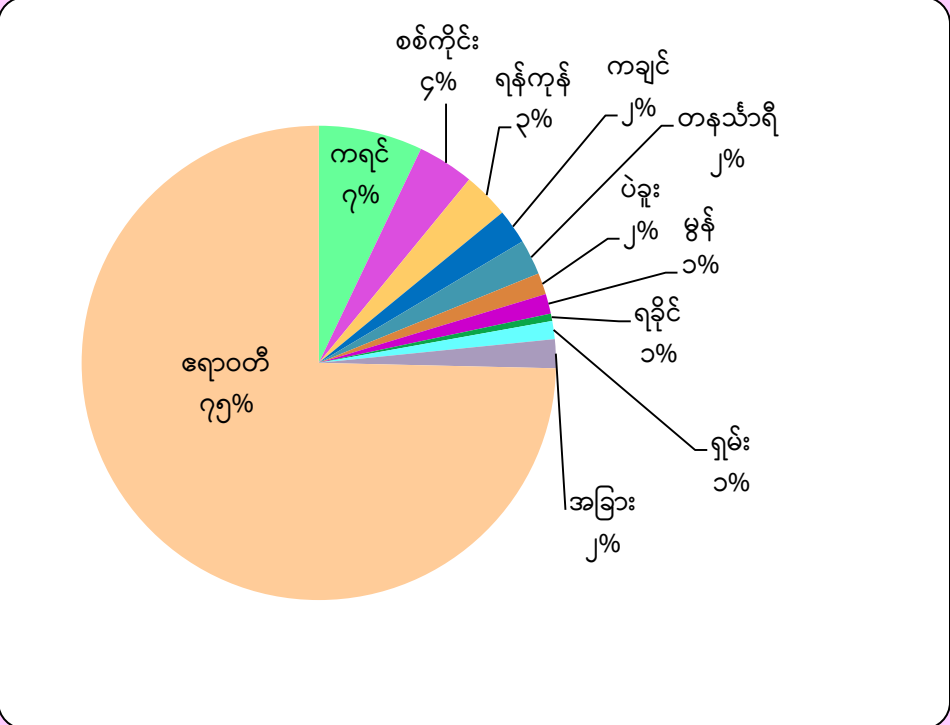
၂၃။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ပီလောပီနံ စိုက်ဧရိယာ (၅၇,၀၃၁) ဧက၊ ရိတ်သိမ်းဧရိယာ (၄၆,၆၇၄) ဧကမှ ပီလောပီနံ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၀.၂၇) သန်းသာ ထွက်ရှိခဲ့ပြီး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု အနည်းဆုံးနှစ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အထွက်နှုန်းကျဆင်းခဲ့ခြင်းကြောင့် ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ စတင်၍ ပီလောပီနံစိုက်ဧက လျော့နည်းလာခဲ့ပြီး ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် စိုက်ဧက (၈,၀၀၀) ကျော် ပြန်လည်မြင့်တက်လာခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသည် ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် (၁၈.၁၆) ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် (၃၅.၁၆) ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် (၁၁.၇၇) ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီး ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ ထွက်ရှိလာသော ပီလောပီနံများကို ရောင်းချရာတွင် ပြည်တွင်းဈေးကွက်ရှိ စားသုံးသူများနှင့် တိရိစ္ဆာန်

အစာတောင့်ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံများကို အားထား၍ ရောင်းချနေရပြီး ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချမှုရှိသော်လည်း ပြည်ပဈေးကွက်ရရှိမှု နည်းပါးခြင်းနှင့် ဈေးကောင်းမရရှိခြင်းကြောင့် ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူ တောင်သူအချို့သည် အခြားသီးနှံများကို ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလာကြသဖြင့် ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးဧကမှာ လျော့နည်းလာခြင်း ဖြစ်ပါသည် (ပုံ-၇)။ နောက်ဆက်တွဲ(ခ)

၂၄။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပီလောပီနံအများဆုံး စိုက်ပျိုးသောဒေသများမှာ ဧရာဝတီ၊ ကရင်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့ဖြစ်ကြပြီး ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေမှာ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးဧကစုစုပေါင်း (၆၄,၄၇၂) ဧကမှ (၅၅,၂၂၇) ဧက ရိတ်သိမ်းခဲ့ပြီး စုစုပေါင်းထွက်ရှိမှုအနေဖြင့် ပီလောပီနံချိန် (၂၂၅) သန်းကျော်၊ မက်ထရစ်တန်ချိန်အားဖြင့် (၃၆၇,၇၆၀) ခန့် ထွက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် (၃၇,၂၅၅) ဧကမှ ထုတ်လုပ်မှုတန်ချိန် (၂၇၉,၇၁၃) ဖြင့် ပထမအများဆုံးစိုက်ပျိုးပြီး ကရင်ပြည်နယ်တွင် (၄,၈၂၃) ဧကမှ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၂၆,၅၇၀) ဖြင့် ဒုတိယအများဆုံး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် (၄,၂၀၈) ဧကမှ မက်ထရစ်တန်ချိန် (၁၄,၃၉၂) ဖြင့် တတိယအများဆုံး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ပါသည်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၏ ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ စုစုပေါင်း ပီလောပီနံထုတ်လုပ်မှု၏ (၇၆) ရာခိုင်နှုန်းကျော်ပါဝင်ပြီး ကရင်ပြည်နယ်မှ (၇) ရာခိုင်နှုန်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းမှ (၄) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမှ (၃) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အသီးသီးပါဝင်မှုရှိပါသည်။ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ကချင်ပြည်နယ်သည် (၃၇,၈၉၃) ဧကဖြင့် အများဆုံး စိုက်ပျိုးခဲ့ပြီး တန်ချိန် (၈) သောင်းကျော် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၃-၂၀၂၄ တွင်မူ (၁၁,၈၀၀) ဧကခန့်သာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ပြီး ရိတ်သိမ်းဧရိယာ (၁,၆၀၀) ဧကဖြင့် တန်ချိန် (၈) ထောင်ကျော်သာ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည် (ပုံ-၈)။ နောက်ဆက်တွဲ (ဂ)

ရင်းမြစ်။ DOA
ပုံ (၇) ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် မြန်မာ့ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ

ရင်းမြစ်။ DOA
ပုံ (၈) ၂၀၂၃ - ၂၀၂၄ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ

(ဆ) မြန်မာ့ပီလောပီနံကုန်ကျစရိတ် ဈေးနှုန်းများနှင့် ပြည်တွင်းဈေးကွက်

ဇယား (၃) ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်

ဘဏ္ဍာနှစ်	ကုန်ကျစရိတ်	အထွက်နှုန်း ပီဿာ/ဧက	တောင်သူရဈေး	ဝင်ငွေ	အမြတ်ငွေ	အရင်းကြေး ဈေးနှုန်း	အရင်းကြေး အထွက်နှုန်း
၂၀၂၁-၂၀၂၂	၈၀၀,၀၀၀	၃,၀၃၈	၈၅၀	၂,၅၈၂,၃၀၀	၁,၇၈၂,၃၀၀	၂၆၃	၉၄၁
၂၀၂၂-၂၀၂၃	၉၀၀,၀၀၀	၃,၄၄၆	၉၀၀	၂,၇၀၀,၀၀၀	၁,၈၀၀,၀၀၀	၃၀၀	၁,၀၀၀
၂၀၂၃-၂၀၂၄	၁,၀၅၀,၀၀၀	၃,၁၆၅	၆၀၀	၁,၈၉၉,၀၀၀	၈၄၉,၀၀၀	၃၃၂	၁,၇၅၀

၂၅။ ပီလောပီနံတစ်ဧကအတွက် အဓိက ကုန်ကျစရိတ်များမှာ မြေပြုပြင်သည့် ကုန်ကျစရိတ်များ၊ အပင်စိုက်ပျိုးပြုစုစဉ်နှင့် ရိတ် သိမ်းစဉ်ကုန်ကျစရိတ်များ၊ သွင်းအားစုကုန်ကျစရိတ်များ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ပီလောပီနံတစ်ဧကလျှင် ကုန်ကျစရိတ် (၁၀) သိန်းခန့်ရှိပြီး မျိုးကိုင်ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ကြက်ချေး/နွားချေးနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာဝယ်ယူရသည့် ကုန်ကျစရိတ်များသည် တစ်နှစ် ထက်တစ်နှစ် ပိုမိုမြင့်မားလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ပီလောပီနံစိုက်တောင်သူတစ်ဦး၏ ပျမ်းမျှတစ်ဧက ကုန်ကျစရိတ်သည် (၈၀၀,၀၀၀) ကျပ်ခန့်သာရှိခဲ့ပြီး အထွက်နှုန်းသည် တစ်ဧကလျှင် (၃,၀၃၈) တန် ရှိခဲ့ပါသည်။ တောင်သူ ပျမ်းမျှဈေးသည် တစ်ပီဿာလျှင် (၈၅၀) ကျပ်ရရှိသည့်အတွက် ပျမ်းမျှဝင်ငွေမှာ တစ်ဧကလျှင် (၂,၅၈၂,၃၀၀) ကျပ် ရရှိခဲ့ပြီး အမြတ်ငွေသည် တစ်ဧကလျှင် (၁,၇၈၂,၃၀၀) ကျပ်အထိရရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ပီလောပီနံ တစ်ပီဿာ ဈေးနှုန်းမှာ (၉၀၀) ကျပ်အထိ ရရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် တစ်ပီဿာလျှင် (၆၀၀) ကျပ်ခန့်သာ ရရှိသည့် အတွက် တစ်ဧကလျှင် အသားတင်အမြတ်ငွေမှာ (၈၄၉,၀၀၀) ကျော်ခန့်သာရရှိခဲ့ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် တောင်သူတစ်ဦးသည် တစ်ဧကလျှင် (၁,၀၅၀,၀၀၀) ကုန်ကျခဲ့သည့်အတွက် တစ်ဧကလျှင် (၃,၁၆၅) ပီဿာထွက် ရှိပြီး တစ်ပီဿာလျှင် (၃၃၂) ကျပ်ရရှိပါက စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်အတွက် အရင်းကြေးနိုင်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ တစ်ဧကလျှင် (၁,၇၅၀) ပီဿာထွက်ရှိပြီး တစ်ပီဿာလျှင် (၆၀၀) ကျပ်ရရှိပါကလည်း အရင်းကြေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပြင် ယခုနှစ်သည် သွင်းအားစုများ ဈေးနှုန်းမြင့်တက်မှုကြောင့် ပီလောပီနံစိုက်တောင်သူများသည် ဝင်ငွေပိုမိုရရှိသော အခြားသီးနှံများကို ပြောင်းလဲ စိုက်ပျိုးလာကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ် ပီလောပီနံထွက်ရှိချိန်တွင် ပီလောပီနံတစ်ပီဿာလျှင် (၅၀၀) ကျပ်မှ (၇၀၀) ကျပ် ဈေးသာရရှိပြီး ပီလောပီနံအချောမှုန့် တစ်ပီဿာလျှင် (၂,၄၀၀) ကျပ်မှ (၂,၇၀၀) ကျပ်၊ အမှုန့်ထုတ်ပြီး ပီလောပီနံလုံး တစ် ပီဿာလျှင် (၃၀၀) ကျပ်သာရရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ပီလောပီနံအဆင့်မှ အခြားအဆင့်သို့ ပြောင်းလဲထုတ်လုပ်ရာတွင် ၂၄ နာရီအတွင်း ထုတ်လုပ်မှုသာ အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ထုတ်ကုန်များကို ရရှိနိုင်ကြောင်းလည်း သိရှိရပါသည်။ (ဇယား-၃)။

(ဇ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပီလောပီနံ တင်ပို့ တင်သွင်းမှု

၂၆။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ပင်လယ်ရေကြောင်းနှင့် နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေးစခန်းတို့မှ ပီလောပီနံများကို နှစ်စဉ်တင်ပို့လျက်ရှိရာ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန်ထောင်ပေါင်း (၂.၈)၊ တန်ဖိုး အားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၀.၄၃) သန်းရှိခဲ့ပြီး ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ် တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန်ထောင်ပေါင်း (၂၉.၉၃)၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန် ဒေါ်လာ (၄.၃၅) သန်းရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ်သည် မက်ထရစ် တန်ချိန်ထောင်ပေါင်း (၄၂.၅၆၉) ၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၆.၄၂) သန်းဖြင့် တင်ပို့မှုအများဆုံးနှစ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး အမြတ်အစွန်းအများဆုံးနှစ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်သည် ကိုဗစ် (၁၉) ကပ်ရောဂါ ကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုလျော့နည်းခဲ့ပြီး မက်ထရစ်တန်ချိန် ထောင်ပေါင်း

ဇယား (၄) မြန်မာနိုင်ငံမှ ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပီလောပီနံပြည်ပတင်ပို့မှု အခြေအနေ (DOT)

တင်ပို့မှု	ပမာဏ	တန်ဖိုး
	တန်ချိန်	ကန်ဒေါ်လာသန်း
၂၀၁၇-၂၀၁၈	၂၈၀၀.၁၂၈	၀.၄၃၂
၂၀၁၈ Mini Budget	၁၁၂၂.၇၆၅	၀.၂၄၆
၂၀၁၈-၂၀၁၉	၆၁၃.၆၈၅	၀.၁၆၆
၂၀၁၉-၂၀၂၀	၇၄၄.၂၅	၀.၁၇၉
၂၀၂၀-၂၀၂၁	၁၈၃၅၆.၁၆၅	၂.၈၄၃
၂၀၂၁-၂၀၂၂ Mini Budget	၃၃၀၂၆.၉၉၅	၆.၂၇၇
၂၀၂၂-၂၀၂၃	၄၂၅၆၉.၃၇	၆.၄၂၂
၂၀၂၃-၂၀၂၄	၂၉၉၃၉.၅	၄.၃၅

ရင်းမြစ်။ ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

(၀.၇၄)၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၀.၁၇) သန်းသာ တင်ပို့နိုင်ခဲ့ပြီး တင်ပို့မှုအနည်းဆုံးနှစ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပီလောပီနံကို အဓိကတင်ပို့လျက်ရှိသော နိုင်ငံများမှ ထိုင်း၊ မလေးရှားနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့ဖြစ်ပြီး ချက်ရီပတ်ဗလစ်နှင့် မောရစ်သျှ နိုင်ငံများတို့လည်း တင်ပို့မှုအနည်းငယ်ရှိပါသည်။ မြန်မာ့လယ်ယာထွက်ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှုတွင် ပီလောပီနံသည် ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် (၀.၄၂) ရာခိုင်နှုန်းပါဝင်နေပြီး ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် (၀.၅၁) ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးပါဝင်နေသဖြင့် အရေးပါသည့် သီးနှံတစ်ခုဖြစ်ပါသည် (ဇယား-၄)။

၂၇။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပီလောပီနံတင်သွင်းမှုသည် ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန်ထောင်ပေါင်း (၆.၈)၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၂.၃) သန်းရှိခဲ့ပြီး ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မက်ထရစ်တန်ချိန်ထောင်ပေါင်း (၁၂.၆၁)၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၆.၁၆) သန်းရှိခဲ့ပြီး တင်သွင်းမှုအများဆုံးနှစ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

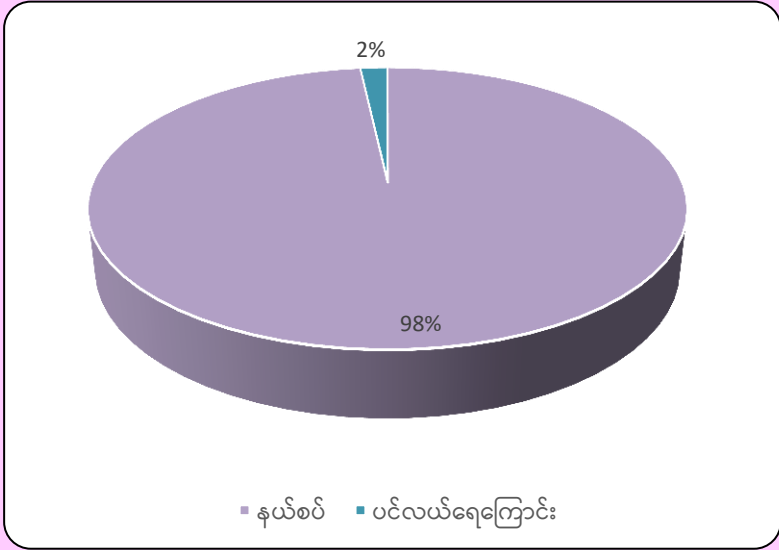
ဇယား (၅) မြန်မာနိုင်ငံမှ ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက် ပီလောပီနံတင်သွင်းမှု အခြေအနေ

တင်သွင်းမှု	ပမာဏ	တန်ဖိုး
	တန်	ကန်ဒေါ်လာသန်း
၂၀၁၇-၂၀၁၈	၆၈၀၅.၆၆၇	၂.၃၁၄
၂၀၁၈ Mini Budget	၁၁၇၆.၂၃၉	၀.၄၄၈
၂၀၁၈-၂၀၁၉	၁၅၉၀၅.၄၈၃	၅.၄၁၆
၂၀၁၉-၂၀၂၀	၁၁၉၈၂.၇၆၃	၄.၂၄၉
၂၀၂၀-၂၀၂၁	၆၅၆၁.၆၆၁	၂.၃၉
၂၀၂၁-၂၀၂၂ Mini Budget	၃၀၄၃.၈၇	၁.၀၆၉
၂၀၂၂-၂၀၂၃	၉၉၆၇.၂၃၈	၃.၈၃၄
၂၀၂၃-၂၀၂၄	၁၂၆၁၃.၁၁၆	၆.၁၆၃

အားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၆.၁၆) သန်းရှိခဲ့ပြီး တင်သွင်းမှုအများဆုံးနှစ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် တင်သွင်းမှုပမာဏ မက်ထရစ်တန်ချိန်ထောင်ပေါင်း (၉.၉၆) သာရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ငွေဈေးမတည်ငြိမ်မှုကြောင့် ပြည်ပမှတင်သွင်းသည့် ဂျုံမှုန့်များမှာ ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်ခြင်းကြောင့် ဂျုံမှုန့်အစား ပီလောပီနံမှုန့်များကို အစားထိုး၍ အသုံးပြုလာကြသဖြင့် ပြည်တွင်းဝယ်လိုအား မြင့်တက်လျက်ရှိခြင်းကြောင့် တင်သွင်းမှုပမာဏသည် တင်ပို့မှုပမာဏထက် ပိုမိုများပြားနေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဇန်နဝါရီလနောက်ပိုင်းတွင် ဝဥရာသီကုန်ဆုံးချိန်ဖြစ်သဖြင့် ဝဥစက်ရုံများ အနေဖြင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုရပ်ဆိုင်းခြင်း မဖြစ်စေရန် ပီလောပီနံများ ဆက်လက်ထုတ်လုပ်လျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည် (ဇယား-၅)။

ရင်းမြစ်။ ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

၂၈။ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှ ပီလောပီနံကို အဓိကတင်သွင်းလျက်ရှိပြီး နယ်စပ်မှတင်သွင်းမှုသည် မက်ထရစ်တန်ချိန် ထောင်ပေါင်း (၁၂.၃၉)၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၅.၅၃) သန်း၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၉၈.၂၄) ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ပြီး ပင်လယ်ရေကြောင်းမှ တင်သွင်းမှုသည် မက်ထရစ်တန်ချိန် ထောင်ပေါင်း (၀.၀၂)၊ တန်ဖိုးအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၀.၆၃၁) သန်းရှိခဲ့ပြီး (၁.၇၆) ရာခိုင်နှုန်း တင်သွင်းလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပီလောပီနံအဓိက တင်သွင်းသည့်နိုင်ငံမှာ ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး အချို့သော နှစ်များတွင် တရုတ်၊ ထိုင်ဝမ် နှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့မှ ပမာဏအနည်းငယ်ခန့် တင်သွင်း လျက်ရှိပါသည် (ပုံ-၉)။

ရင်းမြစ်။ ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန
ပုံ (၉) ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ်ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း မြန်မာ့ပီလောပီနံ တင်သွင်းမှု အခြေအနေ

(ဈ) သုံးသပ်တင်ပြချက်

၂၉။ အစိုးရကဏ္ဍမှ ပီလောပီနံ အထွက်ကောင်းမျိုးသန့်များအား ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးစေရန် ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ပေးပြီး ပီလောပီနံ မျိုးသန့်ပွားများရေးလုပ်ငန်းစနစ်အား ထူထောင်ပေးခြင်းဖြင့် အနာဂတ်ပီလောပီနံကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ပီလောပီနံအထွက်နှုန်း မထိခိုက်စေရန် ပိုးမွှားခံနိုင်ရည်ရှိမှုအတွက် သုတေသနကဏ္ဍတွင် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးသွားရန်လိုအပ်ပြီး စိုက်ပျိုးဧရိယာတိုးချဲ့ပေးခြင်း၊ နည်းပညာနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများကို ပီလောပီနံထုတ်ကုန်များတွင် ထပ်မံပေါင်းစပ်ပေးမည်ဆိုပါက ပီလောပီနံစိုက်တောင်သူများအတွက် ဝင်ငွေတိုးတက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ပီလောပီနံ အခြေခံထုတ်လုပ်သည့် တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက် တစ်လျှောက် ပါဝင်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ပီလောပီနံကော်မရှင်စက်ရုံများအား အရင်းအနှီးကူညီပံ့ပိုး

ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုအရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ပီလောပီနံထုတ်ကုန်များကို ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခြင်းနှင့် အဆင့်မီစက်ကိရိယာများကို ပြောင်းလဲအသုံးပြုလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃၀။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပီလောပီနံ တင်ပို့မှုအများဆုံးနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့်အလျောက် ပီလောပီနံမှ စားသောက်ကုန်နှင့် လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်များကို သင့်လျော်သောဈေးနှုန်းဖြင့် ပိုမိုဝယ်ယူလာနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားငွေသုံးစွဲမှု လျော့နည်းလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ကုန်ကြမ်းအဆင့်သာမက ကုန်ချောများ တင်ပို့နိုင်ရေး ပြည်တွင်းတန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန်ကဏ္ဍများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ပြည်ပမှ ပီလောပီနံကုန်ချောများ တင်သွင်းမှု လျော့ချနိုင်ရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်အစာဖူလုံမှုရရှိရေး၊ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှုများသည့် ဒေသများတွင် တိရစ္ဆာန်အစာစက်ရုံများ တည်ထောင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ပီလောပီနံဈေးကွက် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖိတ်ခေါ်၍ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပဈေးကွက်လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် အရည်အသွေးကောင်း တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ပီလောပီနံဈေးကွက် ပိုမိုတွင်ကျယ်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃၁။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်သည့် ထိုင်းနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံထုတ်လုပ်မှုတွင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများထဲမှ ပထမအဆင့်တွင် ရပ်တည်လျက်ရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေလိုအပ်ချက်ရှိမှုအပေါ် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်မှုမရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိပြီး ပီလောပီနံတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် စိုက်ဧရိယာများစွာရှိခြင်း၊ ခိုင်မာသည့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ဝယ်လိုအားရှိခြင်း၊ တင်ပို့မှုအများဆုံးနိုင်ငံများစာရင်းတွင်ပါဝင်ခြင်း စသည့်အားသာချက်များ ရှိခြင်းတို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ တောင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကွင်းဆက်တစ်လျှောက် သက်ဆိုင်သူများအားလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မာသည့် ပီလောပီနံဈေးကွက်ကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃၂။ ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ ခိုင်မာသည့် ဈေးကွက်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ ပီလောပီနံအခြောက်များ တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် တရုတ်နိုင်ငံ၊ အကောက်ခွန်အထွေထွေ အုပ်ချုပ်မှု အာဏာပိုင်အဖွဲ့ (GACC) နှင့် အပင်ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်သဘောတူစာချုပ်အား လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသို့ မြန်မာ့လယ်ယာထွက်ကုန်များထဲမှ သီးနှံ (၁၀) မျိုးဖြစ်သည့် သရက်၊ ဖရုံ၊ သခွားမွှေး၊ မင်းဝတ်၊ ကြက်မောက်၊ လောင်ဂန်၊ ဇီးသီး၊ လိုင်ချီး၊ ငှက်ပျောသီးနှင့် နာနတ်သီးတို့ကို တရားဝင်တင်ပို့ခွင့်ရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိမိတို့ရရှိထားသည့် ဈေးကွက်၊ ရရှိထားသည့် အခွင့်အရေးများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် အရည်အသွေးပြည့်မီသည့် ထုတ်ကုန်များကို တင်ပို့ရန် အရေးကြီးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်ရှိသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးဝလံများ တရုတ်နိုင်ငံတွင် ဈေးကွက်ခိုင်မာစွာရရှိရေးနှင့် ရေရှည်တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းကြရမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ကမ္ဘာတစ်လွှားသို့ မြန်မာ့လယ်ယာထွက်ကုန်များ ယခုထက် ပိုမိုတင်ပို့နိုင်ရေး အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအားလုံးတို့မှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ည) မူဝါဒဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များ

၃၃။ ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ ရေရှည်တည်တံ့ပြီး တောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးပွားစေရန် ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကွင်းဆက်တစ်လျှောက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးကို အထောက်အပံ့ပေးနိုင်စေရန်၊ ပြည်ပမှ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များ တင်သွင်းမှုလျော့ချနိုင်ခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြားငွေသုံးစွဲမှုလျော့နည်းစေရန်၊ ပြည်ပဈေးကွက်ဝယ်လိုအားရှိသည့် ပီလောပီနံများ စဉ်ဆက်မပြတ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း အကြံပြုတင်ပြအပ်ပါသည်-

- (က) တစ်ဧကအထွက်နှုန်းမြင့်မားရေးအတွက် ရာသီဥတု၊ ပိုးမွှားဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိမှုနှင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ဒေသများ နှင့်ကိုက်ညီသည့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များအား တောင်သူများ အလွယ်တကူရရှိစေရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊
- (ခ) ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးဧရိယာများ တိုးချဲ့နိုင်ရေး ကူညီစီမံဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (ဂ) မျိုး၊ မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အစရှိသည့် စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများ တောင်သူများအား သင့်တော်သော ဈေးနှုန်းဖြင့် ရရှိနိုင်စေရေး စီမံဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (ဃ) စိုက်ပျိုးစရိတ် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်စက်ကိရိယာများ ငှားရမ်းပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊
- (င) နည်းပညာအသစ်များကို ပီလောပီနံထုတ်ကုန်များတွင် ထပ်မံပေါင်းစပ်ပေးခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ မွေးထုတ် ပေးပြီး တောင်သူများအား နည်းပညာဆိုင်ရာသင်တန်းများပေးခြင်း၊
- (စ) စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှုများသည့်ဒေသများတွင် တိရစ္ဆာန်အစာစက်ရုံများ တည်ထောင်ပေးခြင်းဖြင့် တိရစ္ဆာန်အစားအစာ ဖူလုံမှုရရှိရေး ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊
- (ဆ) အထွက်ကောင်းမျိုးများ သုတေသနပြုခြင်းများ အားပေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သုတေသနကဏ္ဍတွင် ထောက်ပံ့ ပေးခြင်း၊
- (ဇ) ပြည်ပမှ ပီလောပီနံကုန်ချောများ တင်သွင်းမှုလျှော့ချနိုင်ရေးနှင့် သမဝါယမစနစ်ကဲ့သို့ ပီလောပီနံစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် သည့် အစုအဖွဲ့များ တည်ထောင်နိုင်ရေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးခြင်း၊
- (ဈ) နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ စိုက်ခင်းကြီးများနှင့် အဆင့်မီစက်ရုံများ ထူထောင်လုပ်ကိုင်လိုသော စွန့်ဦးတီထွင် လုပ်ငန်းရှင် များအားဖိတ်ခေါ်၍ အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပံ့ပေးခြင်း၊
- (ည) ဈေးကွက်အလားအလာရှိသည့် နိုင်ငံများအား အလေးထား၍ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်လေ့လာ သုံးသပ်မှုများအရ ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဋ) နိုင်ငံတကာဈေးကွက်သို့ ထိုးဖောက်နိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာရှိ စီးပွားရေးသံမှူးများမှတစ်ဆင့် ကုန်စည်ပြပွဲများ ခင်းကျင်းပြသနိုင်ရေး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (ဌ) ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးအတွက် ကုန်သွယ်မှုပိုမိုလွယ်ကူချောမွေ့စေရန် မလိုလားအပ်သည့် အကောက်ခွန်မဟုတ် သည့် အတားအဆီးများ (Non-Tariff Barriers) ကို လျှော့ချပေးခြင်း၊
- (ဍ) ပီလောပီနံထွက်ရှိသည့်ရာသီများတွင် ဈေးနိမ့်ကျမှုများရှိနိုင်သဖြင့် ဈေးကွက်ထိန်းချုပ်သည့်စနစ်များ စီစဉ်ဆောင် ရွက်ပေးခြင်း၊
- (ဎ) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမိုအားကောင်းလာစေရေး Single Window စနစ် ကောင်းမွန် လာစေရန် တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဏ) ကုန်စည်တင်ပို့၊ တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များအား အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက အပြန်အလှန် ပံ့ပိုး ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (တ) ခိုင်မာသည့်ဈေးကွက်ရရှိရေး Contract Farming စနစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်များ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

ကိုးကားချက်များ

စီမံကိန်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန၊ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

Myanmar Digital News

Asean Cassava Center

ITC Trade Map

FAO Stat

<https://www.procurementresource.com/production-cost-report-store/cassava>

<https://www.arc.agric.za/arc-iic/Pages/Cassava.aspx>

<https://www.procurementresource.com/resource-center/cassava-price-trends>

<https://commercejournal.com.mm>

<https://www.commerce.gov.mm/en/article/update-news-local-trade>

https://myantrade.gov.mm/article/naypyitaw_28062023_1021

<https://www.doca.gov.mm/en/node/19682>

<https://www.imarcgroup.com/cassava-starch-pricing-report>

<https://www.procurementresource.com/news-and-articles/cambodia-exports-cassava-to-china-south-west>

<https://www.researchandmarkets.com/report/cassava>

၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အထိ နိုင်ငံအလိုက် ကမ္ဘာ့ပီလောပီနံ တင်ပို့မှု

(မက်ထရစ်တန်)

နိုင်ငံ	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁	၂၀၂၂	၂၀၂၃
ကမ္ဘာ့တင်ပို့မှုစုစုပေါင်း	၇,၀၈၄,၅၈၉	၄,၄၉၉,၉၄၄	၃,၉၅၆,၈၈၂	၅,၅၉၂,၁၂၃	၈,၂၉၇,၄၅၄	၈,၄၅၈,၅၅၈	၁၃,၂၃၄,၁၅၂
ကမ္ဘောဒီးယား	၂၀၄,၅၈၉	၈၄,၃၆၇	၂၈,၂၅၀	၃၁,၂၅၀	၁၁၉,၄၇၀	၆၅,၇၂၅	၅,၇၁၁,၆၁၃
ထိုင်း	၆,၄၀၂,၂၉၀	၃,၉၉၂,၆၅၂	၂,၄၁၅,၁၇၅	၃,၀၅၅,၇၅၁	၅,၁၉၀,၉၁၉	၅,၉၃၀,၇၀၂	၄,၄၅၆,၂၂၅
လာအို	၇၁,၃၆၂	၇၂,၂၃၃	၈၈၈,၆၈၆	၁,၆၁၇,၈၈၀	၁,၉၁၄,၆၅၈	၁,၉၅၁,၆၈၇	၁,၉၉၆,၄၀၅
ဗီယက်နမ်	၂၃၃,၄၁၅	၁၄၃,၄၂၀	၄၁၁,၄၉၄	၆၆၅,၉၆၉	၈၅၁,၃၄၀	၂၅၀,၀၅၀	၈၁၆,၆၉၃
ကော့စတာရီကာ	၁၀၇,၅၂၂	၁၃၃,၆၅၆	၁၁၃,၄၄၈	၁၂၇,၂၇၃	၁၂၀,၄၁၇	၁၁၀,၇၇၀	၁၂၉,၉၁၃
မြန်မာ	၂၄၆	၅,၅၉၄	၅,၁၇၃	၁,၀၃၉	၁၂,၀၀၈	၁၇,၁၆၃	၃၆,၈၁၆
တန်ဇန်နီးယား	၄၇၂	၇၃၀	၂၂,၇၉၄	၉,၁၅၈	၁၆,၄၀၁	၇၃,၄၀၂	၂၂,၇၉၆
နယ်သာလန်	၇,၉၂၂	၆,၉၀၅	၆,၇၄၃	၆,၃၇၄	၈,၈၆၀	၁၁,၅၁၈	၁၂,၄၆၂
နီကာရာဂွာ	၄,၁၇၆	၄,၆၇၇	၆,၂၅၁	၃,၃၅၁	၅,၄၄၁	၆,၈၆၀	၆,၅၃၉
ပီရူး	၁,၀၇၀	၁,၉၆၇	၂,၁၁၄	၃,၃၆၅	၅,၄၁၆	၅,၆၄၄	၅,၈၀၃
အခြား	၅၁,၅၂၅	၅၃,၇၄၃	၅၆,၇၅၄	၇၀,၇၁၃	၅၂,၅၂၄	၃၅,၀၃၇	၃၈,၈၈၇

ရင်းမြစ်။ ICT Trade Map

၂၀၁၇-၂၀၁၈ မှ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	ခုနှစ်	စိုက်ဧရိယာ (ဧက)	ရိတ်သိမ်းဧရိယာ(ဧက)	အထွက်နှုန်း (ပိဿာ)	အထွက်(ပိဿာ)
၁။	၂၀၁၇-၂၀၁၈	၈၅,၇၇၄	၈၅,၇၅၄	၂,၈၉၃.၂၄	၂၄၈,၁၀၆,၉၀၂.၉၆
၂။	၂၀၁၈-၂၀၁၉	၈၂,၄၆၆	၈၂,၄၆၆	၂,၉၇၇.၄၃	၂၄၅,၅၃၆,၇၄၂.၃၈
၃။	၂၀၁၉-၂၀၂၀	၈၁,၇၁၁	၈၁,၇၁၁	၂,၉၈၈.၃၁	၂၄၄,၁၇၇,၇၉၈.၄၁
၄။	၂၀၂၀-၂၀၂၁	၈၂,၂၈၇	၈၁,၅၉၀	၂,၉၉၅.၆၃	၂၄၄,၄၁၃,၄၅၁.၇၀
၅။	၂၀၂၁-၂၀၂၂	၈၂,၇၆၃	၆၆,၈၁၃	၃,၀၃၈.၇၄	၂၀၃,၀၂၇,၃၃၅.၆၂
၆။	၂၀၂၂-၂၀၂၃	၅၇,၀၃၁	၄၆,၆၇၄.၀၀	၃,၄၄၆.၅၁	၁၆၀,၈၆၂,၄၀၇.၇၄
၇။	၂၀၂၃-၂၀၂၄	၆၅,၄၇၂	၅၅,၂၂၇.၀၀	၄,၁၁၆.၁၀	၂၂၅,၆၁၉,၈၃၀.၀၀

ရင်းမြစ်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အလိုက် ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်	စိုက်ဧရိယာ (ဧက)	ရိတ်သိမ်းဧရိယာ(ဧက)	အထွက်နှုန်း(ပိဿာ)	အထွက်(ပိဿာ)
၁။	နေပြည်တော်	၁၆	၁၆	၂,၅၀၀.၀၀	၄၀,၀၀၀
၂။	ကချင်ပြည်နယ်	၁၁,၈၀၀	၁,၆၀၀	၃,၄၀၁.၂၇	၅,၄၄၂,၀၃၂
၃။	ကရင်ပြည်နယ်	၄,၈၂၃	၄၈၂၃	၃,၃၇၉.၇၈	၁၆,၃၀၀,၆၇၉
၄။	ချင်းပြည်နယ်	၁၉၃	၁၄၈	၁,၁၇၆.၂၂	၁၇၄,၀၈၁
၅။	စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး	၄,၂၀၈	၄,၂၀၈	၂,၀၉၈.၃၈	၈,၅၉,၉၈၃
၆။	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး	၁,၈၀၃	၁,၈၀၃	၃,၀၇၄.၆၄	၅,၅၄၃,၅၇၆
၇။	ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး	၅၂၅	၅၂၅	၆,၄၀၇.၁၅	၃,၃၆၃,၇၅၄
၈။	မွန်ပြည်နယ်	၈၅၉	၈၅၉	၃,၆၂၂.၁၁	၃,၁၁၁,၃၉၂
၉။	ရခိုင်ပြည်နယ်	၇၄၃	၇၄၃	၁,၅၅၁.၉၂	၁,၁၅၃,၀၇၇
၁၀။	ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး	၁,၇၃၃	၁,၇၃၃	၄,၁၆၈.၀၀	၇,၂၂၃,၁၄၄
၁၁။	ရှမ်းပြည်နယ်	၁,၅၁၄	၁,၅၁၄	၁,၉၉၇.၂၈	၂,၈၃၅,၅၅၀
၁၂။	ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး	၃၇,၂၅၅	၃၇,၂၅၅	၄,၆၀၆.၁၇	၁၇၁,၆၀၂,၈၆၃
ပြည်ထောင်စုချုပ်		၆၅,၄၇၂	၅၅,၂၂၇	၃,၁၆၅.၂၄	၂၂၅,၆၁၉,၈၃၁

ရင်းမြစ်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ပုံနှိပ်သူ-မိဘအေးရိပ်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၉၀၂)
 Phone: ၀၉-၅၁၉၆၈၆၆၊ ၀၉-၄၃၁၁၄၁၄၄
 Address: အမှတ်-၃၆/ဘီ၊ (၅၅) လမ်း၊
 အလယ်ဘလောက်၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊
 ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

လယ်ယာစီးပွားနှင့်ကုန်သွယ်မှုဌာနခွဲ
 စီမံကိန်းဦးစီးဌာန
 စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
 Email: agribusiness.dopmoali@gmail.com
 Phone: ၀၆၇၃-၄၁၀၁၀၇၊ ၀၆၇၃-၄၁၀၆၈၄
 Address: ရုံးအမှတ် (၁၅) ၊ နေပြည်တော်။

Agribusiness Bulletin များကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ တရားဝင်ဝက်ဆိုဒ်ဖြစ်သော www.moali.gov.mm တွင် အခမဲ့ Download ရယူဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။